

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatelů **a) MUDr. J. K., b) M. K.**, obou zastoupených JUDr. Janem Vokálem, advokátem se sídlem v Brně, Bratislavská 12, za účasti **Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj**, katastrální pracoviště Moravský Krumlov, se sídlem v Moravském Krumlově, nám. T. G. Masaryka 35, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2006, č. j. 29 Ca 27/2005 – 48,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2006, č. j. 29 Ca 27/2005 – 48, byla odmítnuta žaloba na ochranu proti nečinnosti Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Moravský Krumlov (dále jen „katastrální úřad“), kterou se domáhali vydání rozsudku, jímž bude vysloveno, že katastrální úřad je povinen provést záznam v katastru nemovitostí, kterým bude zapsáno vlastnické právo stěžovatelů k nemovitostem v žalobě specifikovaným, pro každého ve výši ideální poloviny. V odůvodnění usnesení krajský soud s poukazem na ustanovení § 79 s. ř. s. dospěl k závěru, že není-li záznam do katastru nemovitostí rozhodnutím ani osvědčením, nejsou splněny podmínky pro podání žaloby na nečinnost a jde o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. V této souvislosti také poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2004, č. j. 2 Ans 1/2004 – 64.

Proti tomuto usnesení podali stěžovatelé v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V kasační stížnosti namítali, že zákon č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nehovoří o tom, že by se o zápisu práv k nemovitostem záznamem nerozhodovalo ve správním řízení. Stěžovatelé uvedli, že vycházejí z rozhodnutí Pozemkového úřadu č. j. PÚ 15/91/16-Pa, tedy vycházejí z presumpce svého vlastnického vztahu k vydaným nemovitostem, vyzvali dosavadního uživatele a faktického držitele těchto nemovitostí, kterým je J. S. v M. K., k uzavření nájemní smlouvy. Toto družstvo odpovědělo, že podle výpisu z listu vlastnictví je předmětná nemovitost ve vlastnictví státu a nemohou tedy s nikým nájemní smlouvu uzavírat. Podle stěžovatelů je tedy zcela zřejmé, že nečinností katastrálního úřadu došlo k tak závažnému zásahu do jejich vlastnických práv, že tento zásah vede prakticky k jejich úplnému vymizení, k zamezení jakékoliv realizace těchto práv. Navíc názor krajského soudu je nejen nesprávný z tohoto důvodu, ale zcela vytržený z kontextu této kauzy, odtržený od reality, od faktické rozhodovací praxe katastrálního úřadu. Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tak, že v případě záznamu jde o pouhou evidenci práv vzniklých rozhodnutím jiných orgánů či na základě právních skutečností. Katastrální úřad však svým postupem jednal v ostrém rozporu s tímto postulátem, když si v podstatě osoboval zpochybňovat rozhodnutí jiných orgánů, ba co více, dokonce si osoboval právo ukládat v této souvislosti povinnosti, jak sám zcela účelově uvádí k odstranění „nesrozumitelnosti“. V důsledku tohoto postupu byli stěžovatelé velmi podstatně dotčeni na svých právech. Je tedy zřejmé, že za popsané situace je názor krajského soudu pouhou akademicky-teoretickou floskulí bez opory v rozhodovací praxi správních orgánů. Navíc odmítnutí žaloby právě s tímto odůvodněním vytváří pro stěžovatele beznadějnou a prakticky neřešitelnou situaci. Krajský soud svým rozhodnutím tak vlastně říká, že stěžovatelé nemají jakoukoliv možnost se proti popsanému zásahu do jejich práv bránit. Na základě všech uvedených skutečností stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a nařídil mu podanou žalobu projednat.

Katastrální úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s napadeným usnesením. Dále poukázal na to, že ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se právo vzniklé rozhodnutím státního orgánu, v daném případě pozemkového úřadu, do katastru nemovitostí zapisuje záznamem. Toto ustanovení zakotvuje evidenční systém, který se vztahuje na právní vztahy, jejichž vznik, změna nebo zánik závisí na skutečnostech, na které katastrální úřad nemůže mít vliv. Záznam má pouze deklaratorní (evidenční) účinky, což znamená, že se jím do katastru nemovitostí zapisují práva, která vznikla, změnila se nebo zanikla nezávisle na činnosti katastrálního úřadu. Katastrální úřad v tomto případě nevydává rozhodnutí ve věci samé a není tak splněna jedna ze základních podmínek řízení. V daném případě zjistil katastrální úřad rozpor mezi označením nemovitosti v listině a údajem evidovaným v katastru nemovitostí a považoval jej za jinou zřejmou nesrovnalost v listině, pro kterou nemohl zápis záznamem provést. Proto předmětnou listinu vrátil k opravě tomu, kdo ji vyhotovil, tj. pozemkovému úřadu. Z těchto důvodů katastrální úřad navrhl, aby kasační stížnost byla jako bezdůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Žalobou proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s. se může ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost

vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.

V ust. § 79 a násl. s. ř. s. je upraven institut umožňující účastníkům správního řízení domáhat se u soudu ochrany před nečinností správního orgánu. Správní orgán je nečinný, pokud nekoná přesto, že má povinnost rozhodnutí nebo osvědčení vydat. V citovaném ustanovení je tedy upravena ochrana před nečinností spočívající pouze v nevydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Žalobou na nečinnost se lze domáhat ochrany u soudu jen tehdy, pokud je správní orgán nečinný při vydání rozhodnutí, jímž má být založeno, změněno, zrušeno nebo závazně určeno právo nebo povinnost žalobce. Jestliže úkon správního orgánu nemůže zasáhnout do práv a povinností žalobce (není rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky § 65 odst. 1 s. ř. s.), není v pravomoci soudu poskytovat ve správním soudnictví ochranu proti správnímu orgánu, který je s provedením takového úkonu v prodlení. Nemůže proto rozhodnout o povinnosti správního orgánu úkon provést.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 věta první zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, práva uvedená v § 1 odst. 1 (tj. vlastnické právo, zástavní právo, právo odpovídající věcnému břemeni a předkupní právo s účinky věcného práva), která vznikla, změnila se nebo zanikla ze zákona, rozhodnutím státního orgánu, příklepem licitátora na veřejné dražbě, vydržením, přírůstkem a zpracováním, se zapisují záznamem údajů na základě listin vyhotovených státními orgány a jiných listin, které podle zvláštních předpisů potvrzují nebo osvědčují právní vztahy, do katastru.

Citované ustanovení upravuje evidenční systém, který se vztahuje na právní vztahy, jejichž vznik, změna nebo zánik závisí na skutečnostech, na které katastrální úřad nemá vliv. Záznamem se zapisují do katastru nemovitostí práva, která vznikla, změnila se nebo zanikla nezávisle na provedení záznamu, tj. nezávisle na činnosti katastrálního úřadu. Záznam má pouze deklaratorní (evidenční) účinky a nikoliv účinky konstitutivní (pravotvorné). Na provedení záznamu se nevztahuje správní řád. Při jeho provedení se nevzdává žádné rozhodnutí a v případě neprovedení záznamu není možné podat opravný prostředek podle zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Katastrální úřad je oprávněn listinu, na základě níž má být proveden záznam, zkoumat jen z hlediska vymezeného v ustanovení § 8 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. zda je bez chyb v psaní nebo počtech a jiných zřejmých nesprávnostech. V případě, že listina vyhovuje těmto požadavkům, katastrální úřad provede záznam. Jinak vrátí listinu tomu, kdo ji vyhotovil s uvedením zjištěných nedostatků.

V daném případě katastrální úřad postupoval v souladu s citovaným ustanovením, když rozhodnutí Ministerstva zemědělství, pozemkového úřadu Znojmo ze dne 4. 12. 2003, č. j. PÚ 15/91-Pa, na základě něhož měl provést záznam o vlastnických právech, vrátil tomuto úřadu k opravě přípisem ze dne 17. 12. 2003 s uvedením, v čem spočívají zjištěné nesprávnosti a se žádostí, aby ve lhůtě 30 dnů nesprávnost odstranil nebo sdělil, v jaké lhůtě tak učiní. Protože uvedené nesprávnosti odstraněny nebyly, katastrální úřad záznam neprovedl. Postupem katastrálního úřadu tak nemohlo dojít k žádnému zásahu do vlastnických práv stěžovatelů, jak zcela nedůvodně v kasační stížnosti tvrdí.

V této souvislosti nelze nezmínit ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které ukládá státním orgánům spolupracujícím s katastrálními úřady při výkonu státní správy na úseku katastru povinnost ve lhůtě stanovené katastrálním

úřadem v listinách, které předložily k zápisu do katastru, odstranit chyby v psaní, počítání a jiné zřejmé nesprávnosti.

Vzhledem k tomu, že záznam není ani rozhodnutím ani osvědčením, které by měl povinnost katastrální úřad vydat, jak bylo výše uvedeno, nejsou splněny zákonné podmínky pro podání žaloby na nečinnost, jak také správně dovodil v napadeném usnesení krajský soud. V žádném případě není v tomto usnesení uvedeno, a nelze to z něj ani dovodit, že stěžovatelé nemají žádnou možnost se proti popsanému zásahu do jejich práv bránit, ale je jím pouze řečeno, že za daného stavu se nemůže jednat o nečinnost katastrálního úřadu. Je proto na stěžovatelích, aby zvolili takové právní prostředky, které by vedly k vyřešení vzniklé situace, která je pro ně nepochybně nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud proto z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení a katastrálnímu úřadu s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu